

praktijkvraag

Samenhang werken en diensten

Vraag

Wat zijn de kaders waarbinnen een bouwteamopdracht voor ontwerp en bouw van een multifunctioneel schoolgebouw, een gymnastieklokaal, peuterspeelzaal en een 18tal schoolappartementen dient te worden aanbesteed. Bouwkosten ca. 5.500.000. Mag je het ontwerpgedeelte en de bouw als een opdracht zien of moet je altijd splitsen? Of hangt dit af van bijvoorbeeld de Europese drempelbedragen voor werken en diensten?

Antwoord

Uw vraag heeft betrekking op de verhouding tussen samenhangende werken en diensten. De algemene regel lijkt eenvoudig: om de waarde van een opdracht te bepalen moeten alle elementen die bij elkaar horen bij elkaar worden opgeteld, en splitsen van de opdracht met als doel aan het aanbestedingsregime te ontkomen is verboden.

Daarmee is het eenvoudige deel van dit leerstuk echter voorbij: het blijkt in de praktijk niet makkelijk te bepalen wanneer diverse elementen bij één opdracht horen. Daar komt bij dat de criteria die worden aangelegd voor diensten, werken en een combinatie daarvan verschillend en niet altijd even duidelijk zijn.

Het uitgangspunt is in uw geval het begrip 'werk', volgens de definitie van de richtlijn Werken 'het produkt van bouw dan wel wegebouwkundige werken in hun geheel dat er toe bestemd is als zodanig een economische of technische functie te vervullen'. De definitie is door het Europese Hof verduidelijkt (HvJ EG 5 oktober 2000, zaak C-16/98, Commissie/Frankrijk, Electrification Vendée). Er moet op basis van het (gewenste) resultaat worden gekeken of een element van een project deel uitmaakt van dezelfde economische en technische functie. De functionele samenhang van het eindresultaat geeft dus de doorslag.

U wilt weten of de bouw en het 'ontwerpgedeelte' van het multifunctionele schoolcomplex als één opdracht moeten worden gezien, hoewel het gaat om een werk (de bouw) en een dienst (het ontwerp). De hoofdregel is grosso modo dat diensten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van een werk bij de waarde van dat werk mogen worden opgeteld. De hamvraag is dan: wat is 'noodzakelijk' bij een werk? Architecten- en projectmanagementdiensten kunnen wellicht als noodzakelijk worden geacht voor het werk waar ze betrekking op hebben. In voorkomend geval zal dit afhangen van de vraag of men een zogeheten geïntegreerd contract aanbesteedt. Mocht dit het geval zijn dan kunnen bouw en ontwerp van het complex als onderdelen van hetzelfde werk worden gezien, en de waarde van beide delen moet worden opgeteld om de waarde van de totale opdracht te bepalen. Daarbij is de richtlijn Werken van toepassing, omdat het 'werkdeel' van de opdracht (de bouw) veruit de grootste waarde vertegenwoordigt.

* Let op: helaas is het niet altijd even duidelijk of men een architectendienst bij een 'werk' mag plakken. In het geval van twijfel is het raadzaam juridisch advies in te winnen.

Vervolgens kunt u beide delen overigens weer apart aanbesteden, als u gebruik maakt van de zogenaamde percelenregeling. De ontwerpdiensten worden dan als perceel van de opdracht (het werk) gezien en hoeven, als ze minder dan 1 miljoen euro en niet meer dan 20% van de totale waarde van de opdracht vertegenwoordigen, zelfs niet te worden aanbesteed. In dit geval is het dus toegestaan een betrekkelijk grote dienstenopdracht aan het Europese aanbestedingsregime te onttrekken.

Nog een waarschuwing ten slotte: gezien de waarde van het 'bouwdeel' is het mogelijk dat de totale waarde van de opdracht net onder de drempelwaarde blijft. Formeel zou u dan dus niet Europees aan

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.

praktijkvraag

te hoeven besteden. Let er in dat geval echter wel op dat de Commissie zeer strenge eisen stelt aan transparantie, openbaarheid en non-discriminatie; zeker bij een opdracht die de drempel van de richtlijn dicht nadert, is het daarom verstandig alsnog Europees aan te besteden.

Zie voor meer informatie ook:

W.G.Ph.E. Wedekind, 'Het begrip 'werk'; een 'rondweg' door verschillende ontwikkelingen' in:
M.A.M.C. van den Berg (red.), Hoofdstukken Bouwrecht, Aangenomen werk, W.E.J. Tjeenk Willink,
2003, p. 151 ev.

Hein van der Horst, 'Percelenregeling 'werken' (geoorloofd en ongeoorloofd gebruik)' in Tijdschrift
aanbestedingsrecht, aflevering 5, oktober 2006, jaargang 3, pag. 244 ev.

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.